

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

28. februar 2019

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 279 (Alm. del) af 2. januar 2019

Spørgsmål

Vil ministeren vurdere, hvor stor en andel af de virksomheder, som får gavn af den lavere bo- og gaveafgift, der udgøres af små og mellemstore virksomheder, hvis det antages at følge fordelingen af SMV'er blandt alle virksomheder?

Svar

Jf. svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 238 (Alm. del) af 7. december 2018 foreligger der ikke umiddelbart et datagrundlag, som muliggør en opgørelse af fordelingen af lempelsen af bo- og gaveafgiften i forbindelse med overdragelser inden for familien fordelt på henholdsvis små og mellemstore virksomheder (SMV'er) og øvrige virksomheder.

Det må dog forventes, at langt hovedparten af de virksomheder, som vil kunne overdrages med den nedsatte bo- og gaveafgift, er virksomheder, der kan karakteriseres som SMV'er. Det skyldes, at langt hovedparten af antallet af aktive danske virksomheder (afhængigt af afgrænsningen) kan karakteriseres som SMV'er, og at de forventeligt mest relevante virksomheder – de familieejede virksomheder – generelt er mindre end ikke-familieejede virksomheder.

Dette uddybes i det følgende.

For at foretage et retvisende skøn over andelen af berørte virksomheder, der er små og mellemstore vil det principielt skulle fastlægges:

1. Hvilke kriterier, der skal være opfyldt for, at en virksomhed kan karakteriseres som en SMV.
2. Hvilken andel af det samlede antal virksomheder, der i forbindelse med et generationsskifte giver anledning til den særligt lave bo- og gaveafgiftsbeskatning og hvilken andel heraf, der opfylder kriterierne fastlagt under punkt 1.

Der er ikke oplysninger tilgængelige, der kan danne grundlag for en fordeling af den beløbsmæssige lempelse på SMV'er og øvrige virksomheder.

Der eksisterer ingen fast definition af, hvad der udgør en SMV. Det må dog lægges til grund, at der er tale om en afgrænsning i forhold til et eller flere kriterier,

der knytter sig til størrelsen af en virksomhed, herunder fx antal ansatte, omsætning, aktiver eller andet. En sådan afgrænsning vil i sagens natur være arbitrær.

EU har en SMV definition, hvor virksomheder klassificeres som små eller mellemstore, hvis antallet af ansatte er under 250 og omsætningen højst 50 mio. euro, eller hvis den samlede balance er under 43 mio. euro.¹

Der vil endvidere skulle tages stilling til, hvorvidt afgrænsningen af en SMV fx skal knytte sig til det enkelte arbejdssted eller om det skal ske på koncernniveau. Det vil være relevant, hvis eksempelvis et overordnet holdingselskab har to underliggende driftsselskaber, der hver især opfylder kriterierne for at udgøre en SMV, men hvor den konsoliderede virksomhed på koncernniveau ikke opfylder kriterierne.

I henhold til CVR-registret er der godt 600.000 registrerede virksomheder i Danmark. Heraf vurderer Danmarks Statistik, at ca. 300.000 virksomheder er såkaldt aktive virksomheder, *jf. tabel 1*.² Danmarks Statistiks Generelle Firmastatistik vedrører disse virksomheder.³

Firmastatistikken indeholder blandt andet en fordeling af virksomhederne på antal ansatte. Af de 300.000 virksomheder kan det således bemærkes, at over 99 pct. højst har 99 fuldtidsansatte, *jf. tabel 1*. At det er andelen af virksomheder med under 100 ansatte, der er angivet (og ikke fx EU's afgrænsning i forhold til SMV'er på 250 ansatte) skal alene ses i lyset af, at den øverste kategori i inddelingen af virksomhederne fordelt på antal ansatte er 100 eller flere ansatte, *jf. tabel 1*. Der vil naturligvis kunne vælges en anden afgrænsning.

Det skal dog også bemærkes, at over halvdelen af virksomhederne har 0 ansatte. Det kan fx være tilfældet, hvis der er tale om selvstændiges enkeltmandsvirksomheder eller selskabet er et holdingselskab.

Selvstændiges enkeltmandsvirksomheder er typisk enheder, der primært skaber beskæftigelse for ejeren og hvor reglerne vedrørende generationsskifte herunder i relation til beskatning måske derfor er mindre relevante. Selv hvis der ses helt bort fra virksomheder med 0 ansatte udgør andelen af selskaber med 100 eller flere ansatte dog fortsat en meget begrænset andel af det samlede antal virksomheder (mindre end 2 pct.).

¹ Brugervejledning til definitionen af SMV'er, Europakommissionen 2015.

² Den Generelle Firmastatistik indeholder kun firmaer, som har haft ATP-indbetalinger for ansatte lønmodtagere svarende til mindst 0,5 årsværk og/eller har haft en beregnet indtjening af en vis størrelse.

³ Det skal i denne forbindelse bemærkes, at statistikken er opgjort på såkaldt firma-niveau. Det betyder, at enheden er defineret ved at være den mindst mulige kombination af juridiske enheder, som er økonomisk autonom. En økonomisk enhed har som udgangspunkt én eller i få tilfælde flere juridiske enheder tilknyttet. Der findes et mindre antal økonomiske enheder i landbrugssektoren, som ikke har juridiske enheder tilknyttet. En aktiv økonomisk enhed har mindst ét arbejdssted tilknyttet.

Tabel 1**Virksomheder i Den Generelle Firmastatistik fordelt på antal ansatte**

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Antal i alt	305.319	307.433	296.072	298.081	300.733	301.483	298.581	299.763	297.238	308.157
<i>heraf 0 ansatte</i>	168.183	165.247	156.529	158.551	160.589	161.036	153.368	188.248	184.257	193.913
<i>heraf 1-9 ansatte</i>	111.481	117.275	116.338	117.684	118.175	118.479	123.337	89.932	90.984	91.804
<i>heraf 10-19 ansatte</i>	13.143	12.909	11.994	11.183	11.209	11.161	11.087	10.720	10.870	10.993
<i>heraf 20-49 ansatte</i>	7.861	7.559	7.059	6.734	6.729	6.750	6.768	6.729	6.901	7.117
<i>heraf 50-99 ansatte</i>	2.486	2.356	2.197	2.046	2.111	2.119	2.100	2.165	2.194	2.245
<i>heraf 100 eller flere ansatte</i>	2.165	2.087	1.955	1.883	1.920	1.938	1.921	1.969	2.032	2.085
Andel i alt (pct.)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
<i>heraf 0 ansatte</i>	55,1	53,8	52,9	53,2	53,4	53,4	51,4	62,8	62,0	62,9
<i>heraf 1-9 ansatte</i>	36,5	38,1	39,3	39,5	39,3	39,3	41,3	30,0	30,6	29,8
<i>heraf 10-19 ansatte</i>	4,3	4,2	4,1	3,8	3,7	3,7	3,7	3,6	3,7	3,6
<i>heraf 20-49 ansatte</i>	2,6	2,5	2,4	2,3	2,2	2,2	2,3	2,2	2,3	2,3
<i>heraf 50-99 ansatte</i>	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
<i>heraf 100 eller flere ansatte</i>	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7

Anm.: En metodeændring i 2014 ifht. afrunding betyder, at alle virksomheder med under 1 fuldtidsansat henføres til kategorien "0" ansatte fra og med dette år. Det indebærer en ændret fordeling mellem kategorierne "0 ansatte" og "1-9 ansatte" ifht. de foregående år.

Kilde: Den Generelle Firmastatistik, Danmarks Statistik.

I henhold til bo- og gaveafgiftsreglerne er det aktier, anpartar samt visse øvrige aktiver, der kan succederes i og som kan give anledning til den særligt lave bo- og gaveafgift. Der findes som nævnt ikke umiddelbart tilgængelige data, der karakteriserer de berørte selskaber.

Hvorvidt den andel af det samlede antal aktive virksomheder i Danmark, der i henhold til en given afgrænsning (fx at antallet af ansatte er under 100) udgøres af SMV'er også er repræsentativ for de virksomheder, der i forbindelse med generationsskifte giver anledning til den særligt lave bo- og gaveafgiftsbeskatning er uklart.

Herunder kan det bemærkes, at Den Generelle Firmastatistik fx indeholder virksomheder i branchen offentlig administration, forsvar og politi. Disse virksomheder kan umiddelbart ikke forventes at være relevante i forhold til virksomheder, der i forbindelse med generationsskifte giver anledning til den særligt lave bo- og gaveafgiftsbeskatning og kan forventes overvejende at have mere end 100 ansatte. Det trækker alt andet lige i retning af, at andelen af virksomheder med over 100 ansatte ekskl. virksomheder i branchen offentlig administration, forsvar og politi

er lidt lavere end angivet i tabel 1. Fordelingen af selskaberne på organisationsformer fremgår af *tabel 2*.

Tabel 2**Virksomheder i Den Generelle Firmastatistik fordelt på organisationsform**

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Antal i alt	305.319	307.433	296.072	298.081	300.733	301.483	298.581	299.763	297.238	308.157
<i>heraf enkeltmands-firma</i>	165.847	162.491	153.322	151.644	152.001	151.088	147.543	145.251	139.399	143.150
<i>heraf interresselskab mv.</i>	17.952	17.401	16.173	15.929	15.820	15.690	15.106	14.518	13.708	13.663
<i>heraf aktieselskab</i>	31.823	32.566	31.854	31.502	30.794	30.289	29.679	29.234	28.839	28.714
<i>heraf fond, forening mv.</i>	15.431	13.190	13.905	13.926	14.055	13.919	13.797	13.754	13.441	13.615
<i>heraf anpartsselskab</i>	65.894	73.162	71.865	75.781	78.516	80.991	82.895	87.596	92.509	99.609
<i>heraf andelsforening</i>	1.508	1.561	1.726	1.983	2.111	2.099	2.059	2.040	1.974	1.961
<i>heraf offentlig myndighed</i>	281	273	272	269	263	260	251	245	246	255
<i>heraf anden ejer</i>	6.583	6.789	6.955	7.047	7.173	7.147	7.251	7.125	7.122	7.190
Aktieselskaber og anpartsselskaber i alt	97.717	105.728	103.719	107.283	109.310	111.280	112.574	116.830	121.348	128.323

Anm.: En metodeændring i 2014 ifht. afrunding betyder, at alle virksomheder med under 1 fuldtidsansat henføres til kategorien ”0” ansatte fra og med dette år. Det indebærer en ændret fordeling mellem kategorierne ”0 ansatte” og ”1-9 ansatte” ifht. de foregående år.

Kilde: Den Generelle Firmastatistik, Danmarks Statistik.

Det kan endvidere bemærkes, at beskatningsreglerne i relation til bo- gaveafgift ikke er relevante i forhold til situationer, hvor der er tale om en fond, en forening eller et andelsselskab.

De relevante virksomheder må således *primært* forventes at udgøre en andel af anparts- og aktieselskaberne (svarende til de virksomheder heraf, der i forbindelse med overdragelse faktisk giver anledning til den særligt lave bo- og gaveafgift). Men det skal understreges, at der i skattereglerne ikke er noget der forhindrer at reglerne anvendes i forbindelse med generationsskifte i en enkeltmandsvirksomhed, hvis dette måtte være relevant.

Bennedsen og Nielsen (2014)⁴ har søgt at karakterisere og opgøre antallet af såkaldt familieejede virksomheder. Herunder familieejede virksomheder, der generationsskiftes indenfor familien. Afgrænsningerne af de familieejede virksomheder er beskrevet i kapitel 1 i den ovenfor refererede publikation, herunder skal det bemærkes, at der er set bort fra enkeltmandsvirksomheder.

⁴ Familievirksomheder i Danmark, Morten Bennedsen og Kasper Meisner Nielsen 2014.

Forfatterne finder frem til, at der er godt 80.000 unikke selskaber i Danmark (dvs. når der ses på koncernniveau). Ud af disse kan de finde frem til ejerskabsformen for knap 65.000 virksomheder (resten er det ikke muligt for dem at klassificere). Af de knap 65.000 virksomheder udgør familieejede virksomheder over 90 pct., når kriteriet for familieejerskab består i, at familien har mindst 50 pct. af ejerskabet. Andre afgrænsninger i forhold til karakteristika for familieejerskab giver anledning til en anden fordeling mellem familieejede og øvrige virksomheder, men det er kendetegnende, at de familieejede udgør størstedelen.

Forfatterne opgør også (med samme klassifikation af familieejerskab som angivet ovenfor) at 60 pct. af det samlede antal ansatte er beskæftiget i en familieejet virksomhed. Det indikerer, at den gennemsnitlige familieejede virksomhed målt på antal ansatte er mindre end den gennemsnitlige ikke-familieejede virksomhed. Det vises endvidere, at familieejerskab særligt er dominerende for virksomheder med under 100 ansatte, mens det for virksomheder med over 1.000 ansatte alene er knap 5 pct., der har familieejerskab.

I nærværende sammenhæng skal det understreges, at der ikke er sammenfald mellem forfatternes afgrænsning af familieejede virksomheder og den skattemæssige afgrænsning af virksomheder/aktiver, der i forbindelse med generationsskifte kan give anledning til den særlige lave bo- og gaveafgiftsbeskatning.

På baggrund af ovenstående forekommer det umiddelbart at være en rimelig formodning, at langt hovedparten af de overdragne virksomheder, der i forbindelse med generationsskifte giver anledning til den særligt lave bo- og gaveafgiftsbeskatning udgøres af hvad der størrelsesmæssigt kan betegnes som små eller mellemstore virksomheder.

Andelen af SMV'er vil som nævnt afhænge af den konkrete afgrænsning af SMV'er samt af de faktiske karakteristika for de virksomheder, der i forbindelse med generationsskifte giver anledning til den særligt lave bo- og gaveafgiftsbeskatning.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister